

Regler for etablering af faunastriber

Fauna striber

Emil Grøn Jensen
SAGRO I/S
TLF. 96 29 66 28
MAIL: egj@sagro.dk
Nupark 47, 7500 Holstebro

Familielandbruget
VEST-Jylland

Med landbrugsreformen fra 2023 er der kommet nye muligheder for at etablere flere naturberigende indsatser på din bedrift og samtidig opfylde kravene til ekstra støtteordninger. Men med de nye muligheder er der samtidige også kommet nye regler, som man skal være opmærksom på. I denne guideline gennemgår vi kort de regler du skal være opmærksom på, når du etablerer faunastriber på din bedrift.

Hvis du ønsker arealtilskud, skal du i etableringen af din faunastribe forholde dig til hvilken ordning/krav og afgrødekode du har meldt faunastriben under.

Anmeldelse som småbiotop

Anmelder du din faunastribe som en småbiotop, viser tabellen nedenfor hvordan du skal forholde dig til de forskellige ordningers krav:

	Grundbetaling	GLM-8 kravet	Biodiversitet og bæredygtighed
Størrelse	0,01-1 ha	0,01-1 ha	0,01-1 ha
Andel af mark	Maks 20 pct.	Maks 50 pct.	Op til en hel mark
Placering	Alle arealtyper	Omdriftsjord	Alle arealtyper
Landbrugsaktivitet	Alle aktiviteter må udføres	Ingen aktiviteter tilladt	Ingen aktiviteter tilladt
Varighed	Kan ændres i løbet af året	Fastlagt hele året	Fastlagt hele året
Indtegning i IMK	Mindre præcis indtegning	Præcis indtegning	Præcis indtegning
Kvælstofnorm	Ingen	Ingen	Ingen
Tilskudsstørrelse	Alm. GB = 1900 kr./ha	Alm. GB = 1900 kr./ha	Alm. GB = 1900 kr./ha + 2740 kr./ha

NB. Når du anmelder din småbiotop i IMK, bliver du samtidig bedt om at registrere under hvilken ordning din småbiotop tilhører.

Nedenfor er indsat uddybende regler og retningslinjer vedrørende arealer anmeldt som småbiotoper:

Generelt for småbiotoper: Småbiotoper er berettiget til tilskud under grundbetalingsordningen og har ingen kvælstofnorm. Under grundbetaling må du gerne bruge en småbiotop til produktion som f.eks. slåning, slæt, afgræsning eller dyrkning af en afgrøde, hvis du alligevel ønsker det i løbet af året. Det gælder dog ikke for småbiotoper, der indgår i opfyldelsen af GLM 8-kravet eller i bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed.

Hvis du har udlagt og registreret en småbiotop i 2023, kan du overføre sidste års registrering i IMK og eventuelt justere den. Hvis du registrerer en ny småbiotop i 2024, skal du tegne den ind i IMK.

Der er en række fælles forpligtelser for alle småbiotoper:

- En småbiotop skal være mindst 100 m². Du skal ikke regne klynger af træer og buske under 100 m² ind som en småbiotop, fordi de almindeligvis er tilskudsberettigede til grundbetaling.
- Du skal tegne alle småbiotoper ind i kortlaget for småbiotoper i Internet Markkort (IMK).
- Der gælder en øvre arealgrænse for småbiotoperne på 1 ha, mens deres omfang af marken, som de ligger på, afhænger af formålet med småbiotopen.
- Der skal som minimum være fem meter mellem to separate småbiotoper.
- Et sammenhængende areal med ikke-produktive elementer må ikke være mere end 1 ha. Det vil sige småbiotoper, bræmmer, markkrat samt GLM-søer og fortidsminder. Der skal i dette tilfælde

være 5 meter til et andet ikke-produktivt element eller en anden gruppe af ikke-produktive elementer.

- Småbiotoper er undtaget fra rydningspligten i driftsloven.

Småbiotoper i grundbetalingsordningen: Der er ikke krav til præcis indtegning for småbiotoper, der indgår i grundbetaling, så længe du sikrer dig, at de ikke udgør mere end 20 pct. af marken og ikke er større end 1 ha. Småbiotoper kan f.eks. være områder på marken, som du er usikker på, om du kan udføre en landbrugsaktivitet på, fordi området kan blive meget vådt i perioder med meget regn. Det kan også være ukurante områder på marken, du har svært ved at komme til med din landbrugsmaskine, som du kan undlade at dyrke

Du kan udlægge småbiotoper på alle dine arealer uanset arealtype (omdriftsarealer, permanent græs og permanente afgrøder). Det er dog en forpligtelse, at en småbiotop ikke udgør mere end 1,00 ha og er placeret mindst fem meter fra en anden småbiotop og ikke udgør mere end 20 pct. af markens areal.

Vær opmærksom på, at hvis du bruger dine småbiotoper til opfyldelse af GLM 8-kravet eller bioordningen biodiversitet & bæredygtighed, må du ikke anvende dine småbiotoper til produktion eller udføre landbrugsaktiviteter på dem i hele kalenderåret.

Småbiotoper til opfyldelse af GLM 8-kravet: Nye delområder på et omdriftsareal, som du kan etablere fra 2023 til gavn for biodiversiteten. De må højst være én hektar store og skal ligge mindst fem meter fra en anden småbiotop. De må maksimalt udgøre 50 pct. af en mark. Du kan lade dem gro til med træer eller buske eller lade dem være våde eller bestå af højt græs. Du kan også vælge at tilplante en småbiotop, hvis du har ønsker til selve beplantningen. Vildt- og bivenlige tiltag (lærkepletter, faunastriber og urørte vildtstriber) kan også anmeldes som småbiotop.

Fravær af produktion, pesticider og slåning/afpudsning: Elementer og arealer, der er afsat til opfyldelse af kravet om mindsteandel af ikke-produktive områder på omdriftsarealer, må ikke anvendes til nogen form for aktivitet, der er tilknyttet produktion. Dette omfatter hold af husdyr og dyrkning eller høst af afgrøder til brug for produktion af fødevarer. F.eks. jordbearbejdning, gødskning, sprøjtning, dyrkning, høst, slæt og græsning er derfor udelukket. Slåning/afpudsning af småbiotoper er ikke tilladt. Brug af pesticider til nedvisning af plantedække er ikke tilladt.

Småbiotoper under bioordningen "Biodiversitet og bæredygtighed": Småbiotoperne må udlægges på alle arealtyper. De må højst være én hektar store og skal ligge mindst fem meter fra en anden småbiotop. De må udgøre 100 pct. af en mark. Du kan lade dem gro til med træer eller buske eller lade dem være våde eller bestå af højt græs. Du kan også vælge at tilplante en småbiotop, hvis du har ønsker til selve beplantningen. Vildt- og bivenlige tiltag (lærkepletter, faunastriber og urørte vildtstriber) kan også anmeldes som småbiotop.

Fravær af produktion og slåning/afpudsning: Elementer og arealer, der er afsat til opfyldelse af kravet om mindsteandel af ikke-produktive områder på omdriftsarealer, må ikke anvendes til nogen form for aktivitet, der er tilknyttet produktion. Dette omfatter hold af husdyr og dyrkning eller høst af afgrøder til brug for produktion af fødevarer. F.eks. jordbearbejdning, gødskning, sprøjtning, dyrkning, høst, slæt og græsning er derfor udelukket. Slåning/afpudsning af småbiotoper er ikke tilladt. Brug af pesticider til nedvisning af plantedække er ikke tilladt.

Det tidligere begreb 'vildt- og bivenlige tiltag' udgår: I 2014-2022 var der mulighed for at etablere ikke produktionsrelaterede tiltag i form af lærkepletter, insektvolde, barjordsstriber og vildtstriber. Fra januar 2023 vil sådanne tiltag blive betragtet som en småbiotop og underlagt de generelle forpligtelser for småbiotoper. Har du i 2022 eller tidligere etableret et vildt- og bivenligt tiltag, vil du fra 2023 og frem skulle tegne disse arealer ind som en småbiotop. De tidligere bredde- og størrelseskrav er fjernet, og du kan fra 2023 placere dem på alle arealtyper. Der er dog en begrænsning i forhold til GLM 8-kravet.¹

Tabellen nedenfor viser hvordan man kan bruge tidligere vildt- og bivenlig tiltag fra 2023.

Vildt- og bivenlige tiltag i 2022	Beskrivelse af tiltag i 2022	Kan tiltaget anvendes til opfyldelse af GLM 8 fra 2023?	Kan tiltaget være tilskudsberettiget til bio-ordningen biodiversitet & bæredygtighed fra 2023?	Kan tiltaget være berettiget til grundbetaling fra 2023?
Vildtstriber uden produktionsafgrøder	Smalle striber i den enkelte mark, der er enten tilsået eller vedligeholdt med henblik på at gavne vildtet og biodiversiteten. Det kan f.eks. være: <ul style="list-style-type: none"> • en stribe på arealet tilsået med en vildtblanding, der ikke består af produktionsafgrøder, f.eks. blomsterstriber • en vild voksende/urørt vegetationsstribe af selvsåede/vilde græsmarksplanter, og hvor planterne selv sætter frø 	Ja, som en småbiotop ^{1,2}	Ja, som en småbiotop ^{1,2}	Ja, som en småbiotop ^{1,2}
Vildtstriber med produktionsafgrøder	<ul style="list-style-type: none"> • en stribe på arealet tilsået med en vildtblanding bestående af f.eks. majs, hvede osv. 	Nej	Nej	Ja, som en småbiotop eller som en mark med en afgrødekode for produktionsafgrøden
Kortholdte vildtstriber	Et græsspor, der holdes slået helt kort gennem hele vækstsæsonen	Ja som en del af et brakareal ³	Ja som en del af et brakareal ³	Ja, som en del af en græsmark. Behøver ikke at blive tegnet ind som en småbiotop. Alternativt kan den indgå som en del af det i forvejen dyrkede areal. Ja som en del af et brakareal ³
Insektvolde	En insektvold er en lille jordvold, som f.eks. er skabt ved at pløje to furer sammen. Du kan tilså insektvolden med f.eks. blomstrende og frøsættende flerårige urter.	Ja, som en småbiotop ^{1,2}	Ja, som en småbiotop ^{1,2}	Ja, som en småbiotop ^{1,2}
Lærkepletter	Udyrkede pletter i en mark, hvor der ikke er tilsået en afgrøde, men hvor plantedækket kan være naturligt fremspiring.	Ja, som en småbiotop ^{1,2}	Ja, som en småbiotop ^{1,2}	Ja, som en småbiotop ^{1,2}
Barjordsstriber	Arealer, som holdes 'sorte', dvs. fri for planter hele året. Stribeme kan give tørremuligheder for agerlandets vildt.	Nej	Nej	Ja, som en del af en mark som eksempelvis en mark med græs eller kom uanset om det anmeldes som småbiotop eller ej.

¹ Jf. kravet om at arealet skal placeres på omdriftsjord

Anmeldelse som blomster- eller bestøverbrak

Har du i stedet anmeldt din(e) faunastribe(r) enten som blomster- eller bestøverbrak kan der være andre gældende regler og krav. I tabellen nedenfor viser vi hvordan du skal forholde dig til de forskellige ordningers krav:

	Grundbetaling	GLM-8 kravet	Biodiversitet og bæredygtighed
Størrelse	Mindst 0,01 ha	Mindst 0,01 ha	Mindst 0,01 ha
Andel af mark	Intet krav	Intet krav	Intet krav
Placering	Omdriftsjord	Omdriftsjord	Alle arealtyper
Landbrugsaktivitet	Ingen tilladelse. Slåning tilladt – intet krav	Ingen tilladelse. Slåning tilladt – intet krav	Ingen tilladelse. Slåning tilladt – intet krav
Varighed	2-årig periode	2-årig periode	2-årig periode
Indtegning i IMK	Indtegnes i IMK	Indtegnes i IMK	Indtegnes i IMK
Tidsfrist	Jordbearbejdning og såning senest d. 30. april	Jordbearbejdning senest og såning d. 30. april	Jordbearbejdning senest og såning d. 30. april
Plantedække	Blomsterdækket udgør mindst 50 pct. af arealet	Blomsterdækket udgør mindst 50 pct. af arealet	Blomsterdækket udgør mindst 50 pct. af arealet
Tilskudsstørrelse	Alm. GB = 1900 kr./ha	Alm. GB = 1900 kr./ha	Alm. GB = 1900 kr./ha + 2740 kr./ha (+ 1500 kr./ha) ²

NB. Bemærk at der ikke er krav vedr. plantearter, hvis arealet er anmeldt som blomsterbrak. Dog må der ikke være mere end 50 pct. korn, raps, majs, kløver eller græs i blomsterdækket. Ved bestøverbrak skal der som altid være 3 accepterede plantearter pr. m² i plantedækket. Faunastribers frøblanding overholder disse krav.

Nedenfor er indsat uddybende regler og retningslinjer vedrørende arealer anmeldt som blomster- eller bestøverbrak:

Hvis du etablerer blomsterbrak, skal du lave en mekanisk jordbehandling og så en blomsterbrakblanding af mindst to forskellige frø- og nektarproducerende plantearter pr. m² senest 30. april. Den udsåede blomsterblanding skal udgøre mindst 50 pct. af plantedækket på arealet. Arealet skal bestå af en blomsterblanding, der ikke bruges til produktion. Det er valgfrit, hvilke plantearter du bruger, så længe blandingen ikke overvejende (mere end 50 pct.) består af hverken korn, raps, majs, kløver eller græs i renbestand eller en blanding af disse.

Hvis du etablerer bestøverbrak, skal du lave en mekanisk jordbehandling og så en blomsterblanding af mindst tre forskellige pollen- og nektarrige plantearter pr. m² senest 30. april. Den udsåede blomsterblanding skal udgøre mindst 50 pct. af plantedækket på arealet. Arealet skal bestå af en blomsterblanding, der ikke bruges til produktion. Du skal bruge plantearter, som står på den særlige plantearterliste for bestøverbrak. Frøblandingen hos Faunastriber lever op til kravene for bestøverbrak.

² Fra 2024 gives et ekstra tilskud på 1500 kr./ha for arealer, der er anmeldt som bestøverbrak.

Vær opmærksom på, at hvis du vælger mere end én art af kløver, skal der også indgå mindst to arter fra listen, som er forskellige fra kløver. Man må ikke så korn, raps, majs, kløver eller græs i renbestand eller en blanding af disse.

For arealer indberettet som blomsterbrak (red. og bestøverbrak) har du mulighed for kun at udføre en landbrugsaktivitet hvert andet år (etableringsår og efterfølgende ansøgningsår). Du skal dog være opmærksom på, at arealer med blomsterbrak til enhver tid af året (begge år) har et plantedække bestående af en blomsterblanding, der opfylder forpligtelserne for blomsterbrak, hvis du vil sikre dig, at arealet betragtes som blomsterbrak.

Blomster-/bestøverbrak brugt til andre formål end grundbetaling: Brakmarker, som bliver brugt til et andet formål som f.eks. under GLM 8-kravet og bioordningen "Biodiversitet & bæredygtighed", skal i hele kalenderåret forblive som brak. Det betyder, at du inden for kalenderåret ikke må omlægge til hverken vintersæd eller jordbehandle forud for vårsæd, og du må heller ikke anvende selektiv bekæmpelse af ukrudtsarter på nær bekæmpelse af den invasive art kæmpebjørneklo.

Som noget nyt vil der fra 2024 blive givet et ekstra tilskud på 1500 kr./ha for arealer, der er anmeldt som bestøverbrak og er tilmeldt bioordningen "Biodiversitet og bæredygtighed".

Har du yderlige spørgsmål vedr. etablering af faunastriber?

Kontakt Emil Grøn Jensen

Naturrådgiver v. SAGRO

Tel.: 96 29 66 28

Mobil: 61 67 82 38

Mail: egj@sagro.dk